

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach . . .	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem . . .	2,91 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę już z odnośnikiem . . .	8,73 „

Strajki Inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Poniedziałek: Andrzeja apost.
Wtorek: Eli. Jusza b. w'

CHOJNICE, wtorek dnia 1 grudnia 1931 r.

Słońca wschód 7.20 zachód 15.30
Księżycy wschód 22.08 zachód 12.38

Więści o krótkiej treści

295 osób na Węgrzech aresztowano

Budapeszt. — W nocy na sobotę aresztowano w stolicy i na prowincji 295, z których 183 zatrzymano do dyspozycji sądów. Rozchodzi się tu podobno o planowany zamach legitymistyczny (monarchistyczny) wzgl. komunistyczny.

Flandin powrócił z Londynu

Paryż. 30. listopada. J. — Minister finansów Flandin powrócił dziś przed południem z Londynu do Paryża.

Londyn. 30. listopada. — Flandin oświadczył w bec przedstawicieli prasy, że w rozmowach z ministrem spraw zagranicznych Simonem i innymi członkami rządu angielskiego starał się wyjaśnić znaczenie mowy premiera Laval'a o sytuacji zagranicznej. Rząd francuski pragnie współpracować z rządem angielskim celem znalezienia drogi wyjścia z kryzysu, powstałego wskutek trudności płatniczych Niemiec.

Katastrofa w kopalni

Rybnik. — Na kopalni „Charlotte” w Rydułtowach wskutek zawalenia się ganku 4 osoby zostały zabite.

Tragiczna śmierć górników

Bytów. Wskutek oberwania się zwałów węgla na filarze, zasypanych zostało dwóch górników Kleja i Ogórnika, którzy ponieśli śmierć.

Trzęsienie ziemi

nawiedziło południowy Peloponez (Grecja). W Calamota runęły liczne domy, kilka osób odniosło rany.

Wskutek silnej mgły w Anglii

wydarzyło się wczoraj dużo nieszczęśliwych wypadków komunikacyjnych, przyczem dużo osób odniosło rany.

Znalezienie relikwiarza Klemensa I

Berlin. — W Kolonii w archiwum znaleziono relikwiarz, zawierający kości Papieża Klemensa I. Wśród kleru i uczonych odnalezienie tego relikwiarza uważanego za dawno zaginiony, wywołało wielkie zainteresowanie.

Premier Prystor wrócił do Warszawy

Warszawa. 28. 11. Wczoraj rano powrócił do Warszawy po tygodniowym pobycie w Krynicy p. prezes Rady Ministrów Prystor i objął urządowanie.

Precjoza koronne Wittelsbachów

Londyn. — Przewieziono tu kosztowności koronne bawarskie, należące do rodziny królowej Wittelsbachów. Kosztowności te mają być sprzedane.

Wyjazd ministra Zaleskiego do Londynu

Pierwsza oficjalna wizyta polskiego ministra spraw zagranicznych rządowi Wielkiej Brytanji odbędzie się w dniach 10 i 11 grudnia rb.

Minister Zaleski wyjeżdża z Warszawy w dn. 8 bm. wprost do Londynu, który opuści po dwudniowym pobycie w sobotę, dnia 12 grudnia rb.

Lista osób, towarzyszących ministrowi Zaleskiemu w podróży do Londynu nie została jeszcze ustalona i ogłoszona będzie dopiero po powrocie ministra Zaleskiego do Warszawy.

Góra porty polskie

Berlin. 28. 11. — Wczoraj prasa ogłasza dane porównawcze dotyczące ruchu towarowego w portach szwedzkim, gdańskim i gdyńskim, podkreślając, że podczas gdy ruch w porcie szwedzkim zmniejszył się o 28 proc. to w gdańskim powiększył się o 6 proc. a w gdyński o 39 proc.

Chiński galimatjasz w Lidze Narodów

Paryż. 29. 11. — Komisja redakcyjna Rady Ligi Narodów skończyła wczoraj redakcję nowego projektu rezolucji, który został przedstawiony Radzie Ligi

Dotychczas delegat chiński nie wyrzekł się żądania wyznaczenia dokładnego terminu ewakuacji Mandżurji przez wojska japońskie.

Genewa. 30. 11. Na niedzielnym posiedzeniu Rady Ligi sprawa zatargu nie posunęła się naprzód. Według doniesień prasy armia japońska wycofuje się z frontu pod Czín-Czau.

Nie woino prowadzić egzekucyj na koniach i bydłe rasowem

Wielkopolska Izba Rolnicza interwenjowała przez ministerstwo rolnictwa w sprawie zajmowania w drodze egzekucyj zwierząt zarodowych, które na licytacji zostają sprzedawane na rzeź, a mają niezmierną wartość hodowlaną.

Minister skarbu raczył się przychylić do opinii Izby Rolniczej i Związków Hodowlanych i wydał w dniu 19. 5. 1931 r. pod L. D. V 7787-7-31 polecenie dla Izby Skarbowych, którego dosłowną treść Wielkopolska Izba Rolnicza podaje poniżej do wiadomości właścicieli hodowli zarodowych, uznanych przez Wielkopolską Izbę Rolniczą względnie przez Związki upoważnione z ramienia Wielkopolskiej Izby Rolniczej do licencji zwierząt hodowlanych.

„Ze względu na doniosłe znaczenie, jakie posiada dla uszlachetnienia hodowli krajowej materiał zarodowy (oraz zważywszy, że zdarzały się wypadki sekwestrowania na pokrycie zaległości podatkowych, zarówno koni zarodowych, jak i cennych sztuk hodowlanych bydła, względnie także trzody chlewnej, Ministerstwo Skarbu poleca:

1. zamiechać zajmowania w drodze egzekucyjnej za należności podatkowe u członków „Związku Hodowców Szlachetnego Konia Półkrwi” — kłaczy zarodowych, ogierów i prychówku w wieku rocznym, dwu- i trzy-letnim, zapisanych do ksiąg stadnych, wydawanych przez Ministerstwo Rolnictwa, lub pozostających pod jego nadzorem, wzgl. do ksiąg lub rejestrów, prowadzonych przez Związki Hodowców Koni oraz organizacje rolnicze, uprawnione do rejestrowania kłaczy zarodowych;
2. ograniczyć zajmowanie sztuk hodowlanych bydła, względnie trzody chlewnej, zapisanych do ksiąg rodowodowych Związków i Towarzystw Hodowców — do wypadków, w których zajęcie tych sztuk nie da się uniknąć, dla braku innych, podlegających egzekucyjnemu zajęciu, przedmiotów.

W tych wypadkach, w razie dopuszczenia przez płatnika do przymusowej sprzedaży, należy o terminie licytacji zawiadomić każdorazowo odnośny związek, czy Towarzystwo Hodowlane lub Izbę Rolniczą”.

W podziemiach katedry

Gniezno. — Podobnie jak w bazylice wileńskiej, w podziemiach przestarzałej katedry gnieźnieńskiej, matki kościołów polskich, natrafiono na ciekawe odkrycie architektoniczne oraz znaleziono wiele grobów. Prace prowadzone są za zezwoleniem władz kościelnych przez konserwatora dr. Pajzderskiego i architekta Cylichowskiego. W południowej nawie katedry odkryto część głównej absydy pierwotnego kościoła w stylu romańskim (Wniebowzięcia N. M. P.). Podczas dalszych poszukiwań natrafiono na groby kamienne, w których znajdują się śmiertelne szczątki biskupów, jak można rozpoznać po znajdujących się w nich insygniach biskupich, niektórych o cennej zabytkowej wartości. Nie natrafiono na ślady trumien, ciała bowiem zmarłych biskupów zawijano w cenną materję.

Całe podziemie jest wielkim cmentarzyskiem. Oprócz prymasów, których spoczywa w podziemiach katedry 48, jest tam ogromna liczba biskupów i kanoników i osób świeckich zasłużonych.

Zgon sprawcy zająć na uniwersytetach

Kraków. — Prasa donosi że wczoraj o godz. 3 nad ranem zmarł w Krakowie Henryk Goldman lat 19, student pierwszego roku medycyny na Uniwersytecie Jagiellońskim. Śmierć jego poruszyła szeregi młodzieży akademickiej z tego powodu, że z jego nazwiskiem wiąza się początki burzliwych zajęć na Uniwersytecie Jagiellońskim. Goldmanowi zarzucano, że znieważał czynnie jednego z swych kolegów katolików, co było jednym z powodów demonstracji które następnie przeniosły się na inne wyższe uczelnie w kraju. Goldman tak się przejął temi wypadkami, że uległ ciężkiej chorobie serca, która też położyła kres jego życiu.

Na polecenie władz przeprowadzona została sekcja zwłok zmarłego.

Zaznaczyć należy, że Goldman na skutek dochodzeń komisji dyscyplinarnej senatu akademickiego Uniwersytetu Jagiellońskiego ukarany został naganą rektorską.

Stalin Napoleonem

Znany pacyfista, hrabia Coudenhove - Kalergi napisał książkę o Rosji sowieckiej. Autor konstatuje, że obecny bolszewizm niema nic wspólnego z marksizmem, ani też podobny nie jest do komunizmu.

Europa oczekując kontrrewolucji w Rosji, nie zdaje sobie sprawy, że ona dawno już się zaczęła. Napoleonem tej kontrrewol. jest nikt innym, jak sam Stalin, główny dyrektor państwowego kapitalizmu. Walka pomiędzy Stalinem i Trockim, była walką kontrrewolucji z rewolucją. Zwyciężył Stalin. Komuniści całego świata upatrują w powodzeniu pięciu letniego planu (piatiletki), zwycięstwo komunizmu nad kapitalizmem.

W rzeczywistości jednak rzecz się przedstawia wprost przeciwnie: kapitulacja komunizmu przed kapitalizmem. Wszyscy obywatele Rosji sowieckiej są jednocześnie członkami i akcjonariuszami wielkiego trustu. Lecz trust ten nie daje dywidendy.

Gorzej przedstawia się sprawa członków, będących w służbie trustu, muszą bowiem wkładać część swego zarobku do kasy trustu. Zasiłki otrzymywane w Niemczech przez bezrobotnych, znacznie przewyższają zarobki robotników sowieckich.

Autor uważa Stalina za największego człowieka na całym świecie. Jest on papieżem komunistycznego kościoła, carem i dyrektorem sowieckiego trustu. Ciekawe jest, co o tem w przyszłości powie historia?!

K. Z.

Tragiczna śmierć syna szambelana Adama Czarińskiego

Toruń. — Z Poznania donoszą o tragicznej śmierci syna szambelana Adama Czarińskiego z Zakrzewka, studenta Uniwersytetu poznańskiego p. Lucjana Czarińskiego. Sp. Lucjan Czariński uległ nieszczęśliwemu wypadkowi skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z bronią.

W piątek zebrało się w mieszkaniu tragicznie zmarłego w Poznaniu grono kolegów, którym sp. Lucjan Czariński pokazywał nawnabyty browning. W czasie oglądania broni rewolwer wystrzelił kula ugodziła śmiertelnie Cz. w pierś. Zwłoki tragicznie zmarłego przewieziono do Zakrzewka, Pogrzeb odbędzie się w Papowie Toruńskim, — gdzie znajduje się grobowiec rodziny Czarińskich.

Jak mieszka ludność Polski

Stosunki budowlane w Polsce w różnych częściach kraju przedstawiają się coraz bardziej różniczej.

Różnice te dotyczą oczywiście w pierwszej mierze wsi.

Według spisu z 1921 roku, ze wszystkich dzielnic kraju, województwa zachodnie wyodrębniają się wielką przewagą budynków murowanych, które stanowią tam około 75 proc. ogółu budowli, przeznaczonych na cele mieszkalne. W reszcie państwa panuje nieomal wszechwładnie drzewo jako materiał budowlany. Odsetek budynków murowanych wynosi dla województw centralnych około 17 proc., dla południowych — 9 proc., a dla wschodnich zaledwie 2 proc. Reszta drzewo, czasami glina.

Również charakterystyczną cechą dla budownictwa jest pokrycie dachu. Naogół wciąż króluje u nas jeszcze słomiana strzechła. Poszycie słomą rozpowszechnione jest najbardziej w województwach wschodnich, gdzie wynosi aż 81 proc. ogółu budynków. Nieco lepiej przedstawia się sprawa w województwach centralnych i południowych: w pierwszych słomą stanowi 72 proc. ogółu pokrycia, w drugim 68 proc. Natomiast w województwach zachodnich przewyższa dachówka i blacha. Słomą zaś pokryto już tylko 21 proc. ogółu budynków.

Jakie zmiany zaszły w ubiegłym dziesięcioleciu — dowiemy się dopiero po grudniowym spisie powszechnym.

Spis ten w sposób wielostronny zbada kwestję budynkową.

Odpowiedni kwestjonariusz zawiera dla wszystkich budynków zasadnicze pytania, dotyczące materiału z jakiego budynek jest postawiony, pokrycia dachu, oraz ilość mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych, przyczem w tym ostatnim wypadku bada się również przyczyny niezamieszkania.

Zakres badań w miastach jest większy. Dochodzą tu pytania co do ilości pieter budynku, połączenia z siecią kanalizacyjną i wodociagową, oświetlenia elektrycznego lub gazowego oraz ogrzewania centralnego. Jako wyraz troski o zorientowanie się w ruchu budowlanym, zwraca uwagę w formularzu dla miast pytanie o datę ukończenia budowy, jeśli to nastąpiło po wybuchu wojny w 1914 r.

Ks. Kardynał Prymas przeciwko unifikacji prawodawstwa

Ks. Kardynał Prymas Hlond wydał nowe zarządzenie, występujące ostro przeciwko pracom komisji kodyfikacyjnej. Opracowany przez komisję ten projekt unifikacji prawa małżeńskiego na ziemiach polskich pismo ks. Kardynała nazywa „zamachem koł wrotnomyślnych na ducha narodu i zuchwałą próbą odcięcia Polski od kultury chrześcijańskiej“.

Organizacje katolickie z Akcją Katolicką na czele, związki i bractwa wzywa ks. Kardynał do odbycia zgromadzeń i potępienia projektu, nazywanego „bezbożnym“.

Smetona wójttem wójtów

Po dyktaturze jugosłowiańskiej, która niedawno starała się na drodze wyborów do parlamentu uzyskać legalizację swej działalności, zamierza także dyktatura litewska wykazać się wobec świata jakimś głosowaniem, któreby sankcjonowało dokonany przed pięciu laty zamach stanu.

Najprostszym sposobem byłoby i na Litwie rozpisanie wyborów do parlamentu, przewidzianego w konstytucji, jaką prezydent Smetona nadał przed trzema laty swemu państwu. Ale konstytucja ta pozostała dotąd na papierze. Rząd pana Tubialisa podobnie jak i rząd poprzedni pana Waldemarasa nie kwapi się do wyborów, któreby napewno przyniosły dyktaturze drugą taką klęskę.

Powstał natomiast projekt usankcjonowania władzy pana Smetony przez zjazd wójtów i burmistrzów z całej Litwy, który ma być zwołany w piątą rocznicę zamachu stanu, to jest na dzień 17 grudnia roku bieżącego.

Wójtowie ci są w ogromnej większości mianowani przez ministra spraw wewnętrznych, lub naczelników powiatów, gdyż ludność litewska bojkotowała niedawno wybory samorządowe, rozpisane na podstawie reakcyjnej i niedemokratycznej ordynacji wyborczej (połowa rady miała być mianowana, a tylko połowa wybierana) i uniemożliwiła w ten sposób prawidłowe funkcjonowanie samorządów.

Prezydent Smetona zostanie zatem wybrany — o ile projekt ten dojdzie do skutku — właściwie przez zjazd komisarzy rządowych, których sam za pośrednictwem swego ministra mianował.

W opozycyjnej prasie litewskiej pomysł rządu p. Tubialisa traktowany jest z ironją a pan Smetona nazywany jest już wirszajciu wirszajtis, to jest wójttem wójtów. Opozycja domaga się oczywiście przywrócenia konstytucji i wyborów prawdziwych do parlamentu. Przedłużenie władzy p. Smetony przez aklamację komisarzy rządowych ośmielszy jedynie dyktaturę litewską tak w oczach kraju jak i zagranicą.

Ogłoszenie nowych ustaw

W Dzienniku Ustaw Nr. 101 z dnia 25-go bm. ogłoszone zostały ustawy: w sprawie częściowej zmiany ustawy o uregulowaniu obrotu cukrem na obszarze Rzeczypospolitej; o zmianie niektórych postanowień ustawy o państwowym podatku dochodowym; o zmianie niektórych postanowień ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu; w sprawie zmian i uzupełnień niektórych postanowień ustawy o pracy młodocianych i kobiet; w sprawie ograniczeń w zatrudnieniu pracowników młodocianych oraz w sprawie skracania i przedłużania czasu pracy na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego.

Ustawy o uregulowaniu obrotu cukrem; o czasie w przemyśle i handlu, oraz o pracy młodocianych i kobiet — wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, ustawa o zmianie państwowego podatku dochodowego — z dniem 1-go stycznia 1932 r., zaś dwie ustawy dotyczące Górnośląska wchodzi w życie po ogłoszeniu zgody na nią sejmiku śląskiego.

Stuletni w Polsce

W roku 1921 na terenie całej Polski naliczono 2560 osób, które miały 100, lub powyżej 100 lat wieku. Zatem na każde 100 tysięcy mieszkańców Polski przeciętnie przypadało 10-ciu stuletnich starców.

W porównaniu do państw zachodnich w Europie jest to liczba wprost olbrzymia, gdyż np. we Włoszech na 100 tysięcy mieszkańców przypada zaledwie jeden stuletni starzec, a w Niemczech nawet jeden na milion ludności.

Dlaczego zatem u nas zanotowano anormalnie wysoką liczbę starców stuletnich?

Największą długowiecznością według liczb z przed 10-ciu lat odznaczały się województwa wschodnie, gdzie na 100 tysięcy mieszkańców miało przypadać aż 31 osób stuletnich. Dziwnie małe natomiast wydają się liczby, dotyczące stuletnich na terenie innych województw: tu np. na 100 tysięcy mieszkańców w województwach centralnych wypada starców stuletnich już tylko 9-ciu, w województwach południowych — 4-ch, a zachodnich — zaledwie 3-ch.

Gdyby chcieć wyprowadzić powierzchownie wniosek stąd, można by przypuszczać, że wśród za pogarszaniem się warunków higienicznych, wśród za coraz to gorszymi warunkami bytu idzie długowieczność... Tak też w samej rzeczy nie jest. Powody tej pozornej długowieczności są zgoła odmienniej natury. Jak dokładne badania wyników pierwszego powszechnego spisu wykazały, ludzie starzy wyollbrzymiali, względnie zaokrąglali swój wiek do najbliższej liczby, a więc setki. Wypadki takie były coraz częstsze im dalej posuwaliśmy się na wschód

Wnioski stąd proste — „długowieczność“ ta była po prostu wynikiem analfabetyzmu. Spisywani nie znali nietylko daty swego urodzenia, ale nawet w przybliżeniu i wieku.

Dlatego też przy grudniowym spisie Komisarzy będą musieli zwracać szczególnie na ziemiach wschodnich, specjalną uwagę na dokładne podawanie dat urodzenia, sięgając w razie potrzeby do pomocy dokumentów osób spisywanych.

Smierć oskarżonego na sali sądowej

Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu stanął majster rzeźnicki Leon Bawelski, oskarżony o sprzeniewierzenie 5500 zł., należące do Tow. przemysłowców na Jeźycach. Oskarżony przyznał się do zdefraudowania 4350 zł. i nagłe podczas składania zeznań przez świadka Jankowiaka, pobił i padł na barjerę, ogradzającą ławę oskarżonych. Podbiegli doń woźny ze szklanką wody, ale B. już nie żył.

Wywóz zboża z Rosji i sowieckiej

Moskwa. — „Za Industrializację“ zamieszcza artykuł, dotyczący kwestji eksportu zboża z Rosji sowieckiej. Autor artykułu dowodzi, iż pogłoski o tem, że Sowiety postanowiły zaprzestać wywozu zboża zagranicę były rozpowszechnione przez spekulantów amerykańskich, którzy w ten sposób chcieli podnieść ceny na pszenicę; jednocześnie przy pomocy rozsiewania tych pogłosek, wrogowie Sowietów dążyli do podkopania kredytów Rosji sowieckiej, która wywozi zboże w celu uzyskania waluty. „Za Industrializację“ kategorycznie oświadcza, iż plan eksportowy będzie wykonywany i nadal i że te pogłoski o zaprzestanie wywozu nie mają żadnych podstaw.

Rynek bekoni

Przewidywana wyższość cen bekoni nie dała się dotąd odczuć, gdyż spadkowi funta towarzyszył równoległy spadek korony duńskiej. Danja zaś zaspakajana trzy zwarte angielskie zapotrzebowania na bekony. Danja przywozi jednak pasze (z Polski, Rumunii, Ameryki), za które płaci mocną walutą. Już ostatnie transporty bekoni musiały jej przynieść wielkie straty, gdyż zakupione w złotej walucie pasze sprzedawała w walucie obniżonej w postaci bekoni. Tem bardziej zarysowująca się obecnie wyższość cen na płody rolne, nie pozwoli Danji na utrzymanie dłuższą metę cen na bekony, poniżej cen na pasze w złocie. W trudniejszej sytuacji jest Holandia, która urzymiała poziom wartości swej waluty, a również skazana jest na przywóz pasz. Polska zaś posiada pasze własne, któremi zaopatruje właśnie Danję i Holandję.

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 30. listopada 1931 r.

Pospieszajmy z ratunkiem głodnej i biednej dźiatwie szkolnej

Kryzys gospodarczy, jakim w obecnej chwili cały świat przeżywa, nie ominął i Polski. Setkom tysięcy ludzi poderwał on egzystencję, wyrwał z rąk pracę i pogrzył w nędzy.

Grozę położenia potęguje jeszcze głód ich dźci. Te dźci to przecież przyszłość naszego narodu! Nędza i ulica powoli zdeprawuje je, jeżeli nie zaspokoimy ich elementarnych potrzeb. Tylko zbiorowy wysiłek całego społeczeństwa może ulżyć doli nieszczęśliwych. Nikogo w tej akcji nie powinno brnąć!

„Opieka rodzicielska“ przy szkołach powszechnych w Chojnicach apeluje więc do serc obywateli i prosi o pomoc.

Przyjęto po innych miastach, że zamożniejsze rodziny przesyłają torebki z śniadaniem do szkoły. Szkoła męska i żeńska przyjmuje takie torebki z śniadaniem dziennie do godz. 11-tej w pokoju nauczycielskim.

Celem uru. homienia świetlic dla młodzieży, aby je odciągnąć od ulicy, prosimy o dary w książkach, rocznikach czasopism, gier i zabaw jak szachy, damy, kalmę, itp. Niejedna rodzina posiada je nie korzystając z nich. Dary te przyjmują kancelarie szkół.

Zarząd „Opieki Rodzicielskiej“ przy szkołach powszechnych w Chojnicach.

Czapiewski Augustyn, Dąbrowski Franciszek, Domachowski, Drawski, Gajdkowa, Gill, Glimiecki, Górecki Piotr, Dr Handkowa, Kwasigroch Maksymilian, Lepak, Musiałowa, Dr. Piłowska, Piekarski Józef, Urban, Warsiński Wojciech, Dr. Zaleska.

LEKCJA ROBOT RĘCZNYCH

odbędzie się w wtorek dnia 1 grudnia o godz. 8 wieczorem w lokalu p. Węsierskiego. Członkinie i sympatyków się zaprasza

Narodowa Organizacja Kobiet.

POWSTAŃCY I WOJACY ROZPOCZĘLI STRZELANIE O NAGRODY.

Miejsce towarzystwo Powstańców i Wojaków rozpoczęło w niedzielę zapowiedziane strzelanie z wiatrówek o nagrody. Strzelanie odbywa się w lokalu p. Seydy i cieszy się wielką popularnością. W pierwszym dniu strzelało około 100 osób. Strzelanie trwać będzie do środy 2 grudnia.

ZWOLNIONY.

Z tutejszego więzienia śledczego w Chojnicach zwolniono dnia 29 bm. znanego tutaj, a przed kilku miesiącami aresztowanego, p. Romualda Piątkowskiego. Wiadomo, że rozprawa apelacyjna odbyła się dnia 25 bm. Jak się dowiadujemy p. Piątkowski został uwolniony od winy i kary.

CHOJNICZANKA — ZAKŁAD 5—1.

II drużyna Chojniczanka uległa Zakładowi w dniu wczorajszym 5—1.

PIERWSZY W TYM SEZONIE MECZ PING - PONGOWY.

W ubiegłą niedzielę rozegrany został pierwszy w tym sezonie mecz ping-pongowy pomiędzy V drużyną żeglarską, a miejscową Szkołą Handlową. Harcerze stali o klasę wyżej od Handlowców. Poszczególne wyniki przedstawiają się następująco: Dębowski — Jeszka 21—19; 15—21; 18—21; Drozdzyński — Kroplewski 8—21; 5—21; Jażdżewski — Górlak 21—19; 21—19; Gołabiewski — Joachimczyk 14—21; 9—21; Elaast — Trzebiatowski 13—21; 19—21. Mecz ten zakończył się wysoką wygraną harcerzy i to w stosunku 4:1. Jak widać V drużyna nie tylko w letnie pracuje, ale także i w zimie. oby nasze pozostałe chojnickie drużyny ping-pongowe się też wkrótce odezwały. Nie pokonaną drużyną ping-pongową w sezonie ubiegłym była drużyna GKS. „Grom“ lecz nie wiadomo która z drużyn w tym sezonie będzie dominowała; gdyż wciąż groźnym rywalem Gromu będzie drużyna Sokoła i V Żeglarska.

ZNALEZIONO.

jedną parę rękawiczek i parasol. Po odbior tych rzeczy należy się zgłosić do Zawiadowcy stacji kolejowej Chojnic.

KRADZIEŻ SŁOMY.

W nocy na 29 bm. skradziono w majątku Czartojomie ze stogu furę słomy. Ślady wskazywały w kierunku Krojam!, to też policja zawiadzana na miejsce, idąc za śladami, dotarła na podwórze sprawcy kradzieży.

PRZYTRZYMANO.

Przytrzymano bezdomną S., która dłuższy czas wałęsała się bez stałego miejsca zamieszkania. S. jest sierotą, ostatnio była w majątku Jeziorki. Odstawiono ją do Sądu Grodzkiego skąd przekazano ją miejscowemu Zakładowi Wychowawczemu.

Szajka złodziei węglowych z Czerska przed Sądem Okręgowym w Chojnicach

7 sprawców skazanych w sobotę na 3-miesięczne więzienie

Obok stacji kolejowej Czersk, znajduje się składnica węgla kolejowego, własność Polskich Kolei Państwowych. Składnica położona jest obok stacji i od zewnętrznej strony odgradzona płotem i drutem kolczastym, od strony zaś stacji zupełnie otwarta a to celem swobodnego przytaczania wagonów z węglem. W Czersku jest wielka liczba bezrobotnych i biednych ludzi, więc nie dziwnego, że składnica ta bardzo często była terenem kradzieży węgla. Wielką dogodność dla złodziei był niski płot, przez który chcąc naściagać węglem nie potrzeba było przechodzić kiedy składnica zupełnie była napełniona. Wtedy to nawet węgiel wystawał tuż obok płota. Władzom kolejowym w Czersku, mimo nocnego stróżowania przy składnicy nie udało się nikogo przychwycić, wprowadzić raz spostrzeżono złodziei, skoro jednak urzędnicy kolejowi zbliżyli się do magazynu obrzuceni zostali przez bandę złodziei kamieniami. **Wreszcie po kradzieży, która miała miejsce w nocy z 28-29 lipca br. zdołano wpaść na ślad jednej z grasujących band i w wyniku śledztwa aresztowano, Gulgowskiego Józefa z Czerska, u którego zarządzono rewizję i znaleziono już pokazywany magazynek węgla kolejowego, tak zwanych prasowanych brykietów ważących każdy około 13 funtów. W magazynie Gulgowskiego znaleziono 120 takich kawałków, Gulgowski każdy raz idąc z pracy zabierał 4 brykiety, to znaczy że dokonał 30 kradzieży. Oskarżony twierdzi, że to nie jest kradzież, o ile idzie się od roboty i przy tej sposobności „weźmie” się pół**

centnara węgla. Gulgowski widząc, że pójdzie do paki wydal resztę kompanów, których również aresztowano i u niektórych także magazynki węgla znalezione. Kompanami G. byli Borman Wilhelm, Wiczmanowski Maks, Gulgowski Franciszek, Borowski Franciszek, Borowski Józef i Majer Franciszek, Brać Borowscy i Majer wywierają się kradzieży, lecz

Jeszcze rok ciężkiego dla Cendrowskiego

Znany w Chojnicach Cendrowski, z włamania się do restauracji p. Wirkusa w Konsumie, ostatnio skazany na 2 lata ciężkiego więzienia, grasował swego czasu w Sepólnie i tam u weterynarza Zobla dokonał dnia 8 maja włamania, wyjawszy szybę w werandzie, skąd dostał się za pomocą wytrycha do mieszkania, gdzie pokradł różne części garderoby i bielizny. Jako współoskarżona Cendrowskiego, zasiadła w sobotę na ławie oskarżonych niejaka Lipińska z Chojnic ulica Pietruszkowa, za odbieranie i przechowywanie u siebie skradzionych rzeczy, które u niej podczas rewizji znaleziono. Cendrowski i Lipińska zawarli znajomość w następujący sposób.

ta została im udowodniona na podstawie zeznań Gulgowskiego i także Wiczmanowskiego. Obaj chcą cofnąć swe zeznania twierdząc, że zdradzili swych kompanów na skutek rzekomej represji stosowanej przez policję w Czersku w toku śledztwa. Ci, którzy do winy się przyznali bronią się, że bieda popchnęła ich do kradzieży mimo, że pracę mieli. Sąd po przesłuchaniu świadków ufał się na naradę i skazał wszystkich 7-dmiu oskarżonych każdego po 3 miesiące więzienia, stanawszy na stanowisku, że szajka ta kradzieży węgla dokonywała systematycznie od jesieni 1930 roku aż do sierpnia roku 1931 wyrządzając znaczne szkody kolejom polskiem. Oskarżonym przysługuje prawo odwołania się od wyroku.

Mąż Lipińskiej, który odsiadywał w Chojnicach karę więzienną za popełnione kradzieże, zapoznał się z Cendrowskim i kiedy obaj znaleźli się na wolności spotkali się w mieszkaniu Lipińskiej, gdzie Cendrowski zapoznał Lipińską. Po rozprawie p. prokurator ze względu na kilkakrotną karalność oskarżonego, przyjąwszy, że Cendrowski jest złodziejem notorycznym, żąda dla oskarżonego 2 lata ciężkiego więzienia. Sąd po naradzie skazuje Cendrowskiego na rok ciężkiego więzienia, współoskarżoną Lipińską na miesiąc więzienia. Cendrowski zatem, osobnik o rysach wybitnie przestępczych, za kradzieże z włamaniem odsiedzi razem 3 lata.

Śluby: robotnik Ignacy Dobraszak z Kamienia z robotnicą Leokadją Prądzińską z Chojnic, robotnik Franciszek Grzonkowski z Leokadją Mowińską oboje z Chojnic, magazynier kolejowy Herman Augustyn Schwich z Tczewa z wdową Franciszką Gorską urodzoną Wolter z Chojnic.

NASTĘPUJĄCE ZMIANY POCIĄGÓW PASAŻERSKICH

przeprowadza się z dniem 1 grudnia.
Pociąg nr. 4230-4231, Gdynia — Stara Piła — Kartuzy, z Gdyni odjedzie o godz. 17.05, Kartuzy przyjazd o godz. 18.38.
Pociąg nr. 226, Strzebelino — Gdańsk ulegnie zmianie na odcinku Wejherowo — Gdynia, Wejherowo odjedzie o godz. 7.47, Gdynia przyjazd o godzinie 8.24.
Pociąg nr. 3454, Puck odjedzie o godz. 7.20 Reda przyjazd o godz. 7.55
Pociąg nr. 9722, Zamostne odjedzie o godz. 7.05, Wejherowo przyjazd o godz. 7.40
Równocześnie zaprowadza się z dniem 1-go grudnia nową parę pociągów z Gdyni do Kokoszek a mianowicie:
Pociąg nr. 5234, Gdynia odjedzie o godz. 14.35, Kokoszek przyjazd o godz. 15.14. Pociąg nr. 4235, Kokoszek odjedzie o godz. 15.35, Gdynia przyjazd 16.17. Pociąg Mt. nr. 7 i Mt. nr. 15 na odcinku Toruń Mokre — Toruń Przedm. kasuje się z dniem 1 grudnia.

Powiat

ZALOŻENIE OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ.

Męckał. — Dnia 20 bm. odbyło się w naszej wiosce zebranie organizacyjne Ochotniczej Straży Pożarnej. Z ramienia Związku Powiatowego przybyli na zebranie dh. dh. wiceprezes Kaźmierski i naczelnik Kałiszczak z Chojnic.

Zebranie zagał przy licznych udziałach obywateli gminy, miejscowego wójta i sołtysa imieniem Komitetu Organizacyjnego dh. Rózek i witając przybyłych przedstawicieli Związku Powiatowego, miejscowego wójta i sołtysa oraz licznie zebranych obywateli udzielił głosu wiceprezesowi dh. Kaźmierskiemu. Zebrani wysłuchali treściwego przemówienia dh. wiceprezesa o historii strażactwa, o celach i zadaniach straży pożarnej oraz korzyściach jakie płyną dla obywateli gminy z istnienia należycie zorganizowanej straży pożarnej. Dh. naczelnik Kałiszczak przedstawił zebranym zamierzenia Związku Powiatowego w kierunku technicznego wyszkolenia kandydatów na przyszłych naczelników miejscowych straży, omówił sprawy organizacyjne Towarzystwa i zapoznał obecnych z statutem Ochotniczych Straży Pożarnej, który po odczytaniu przyjęto jednogłośnie.

Przystąpienie do straży zgłosiło 20 członków czynnych i przeszło 20 popierających. Po spisaniu członków przystąpiono do wyboru zarządu. Wynik wyboru był następujący: dh. Jankowski prezes, dh. Rózek naczelnik i sekretarz, dh. Lesman skarbnik, oraz dh. Pokrzywiński i Kroplewski członkowie.

Następnie wiceprezes dh. Kaźmierski odebrał od członków czynnych przyrzeczenie i zobowiązał ich przez podanie dłoni do sumiennego sprawowania obowiązków strażackich.

W końcu przemówił do zebranych miejscowy wójt p. Rózek zachęcając wszystkich obywateli do szczerzej współpracy z Związkiem Ochotniczej Straży Pożarnej poczem dh. wiceprezes Kaźmierski solwował zebranie hasłem „Bogu na chwałę, bliźniemu na pomoc“.

Spis ludności zbliża się!

Obecny powszechny spis ludności ujawni, jak przypuszczają, niedokładność poprzedniego spisu, przeprowadzonego bezpośrednio po zakończeniu wojny, który powiększony o rokroczny przyrost naturalny, stał się podstawą obliczenia ilości mieszkańców Polski na 31.1 milj. Liczba ta okaże się, według wszelkiego prawdopodobieństwa, za małą, i to, jak obliczają, o pół miliona.

Przy obecnym spisie rejestrowane będą przez komisarzy spisowych nie tylko budynki mieszkalne, ale nawet składy i stodoły, jeśli przebywa w nich choćby jeden tylko człowiek, muszą być przez nich odwiedzone. Jeśli komisarz natrafi, na bezdomnego, to i ten zostanie wciągnięty na arkusz spisowy. Jest rzeczą bardzo ważną, aby wszyscy mieszkańcy uświadomili sobie, że w arkuszach spisowych muszą być uwidocznione dane z dnia 8 na 9. grudnia. Jeśli ktoś, gościć będzie danej nocy jakąś osobę, powinien powiedzieć o tem „komisarzowi, który wpisze ją w rubryce „chwilowo obecna“ podobnie jak komisarz wizytujący mieszkanie u tej osoby w innym punkcie miasta, albo też w innym mieście zapisze, że była ona w tym momencie chwilowo nieobecna. W ten bowiem tylko sposób uda się otrzymać pewne i prawdziwe cyfry. O ile dziecko urodzi się przed godziną 12-tą należy je wymienić w spisie, o ile zaś urodzi się w dniu 9 grudnia, nie będzie już zamieszczone w tego rocznym spisie.

Nadmienić należy, że zeznania, poczynione w czasie spisu, stanowią tajemnicę statystyczną, zagwarantowaną ustawowo, wobec czego złozenie zeznań, nie może być dla nikogo powodem jakichkolwiek przykrych skutków osobistych. Na podstawie odpowiedzi spisowych nie grozi też nikomu wyznaczenie jakichkolwiek podatków, nałożenie kar administracyjnych lub wytoczenie skarg sądowych.

Również nie posłużą zeznania spisowe w żadnym wypadku jako materiał do określenia wartości majątku.

KO BĘDZIE WYPELNIŁ FORMULARZE SPISOWE?

Wypełnianie formularzy spisowych, które będą użyte przy II powszechnym spisie ludności, w bardzo wielu wypadkach nasuwałoby dość znaczne trudności. Przedewszystkiem wymagałoby to gruntownego zaznajomienia się z objaśnieniami i wskazówkami, zawartymi naprawdę na samym arkuszu spisowym, ale dość obszernymi. Trudno byłoby zatem zabierać komuś czas na studiowanie tych wytycznych.

Aby uniknąć więc niepotrzebnego zadawania trudności osobom spisującym, wzięto za regułę, że w zasadzie arkusze spisowe będą wypełniali Komisarze spisowi, obchodząc jak wiadomo w dniu 9 grudnia wszystkie mieszkania. W wypadku natomiast, gdy Komisarz Spisowy napotka osoby odpowiednio przygotowane i dające gwarancję dobrego wywiązania się z zadania, wolno mu będzie zost. arkusze spisowe do wypełnienia. Jedynie zakłady jak hotele, pensjonaty itp. z reguły będą otrzymywały formularze do samodzielnego wpisania danych.

Widać więc z tego, że system przyjęty przy spisie grudniowym, uwalnia ogół ludności od wszelkich kłopotów związanych z wypełnianiem druków.

Z URZĘDU STANU CYWILNEGO.

Urodzenia: robotnik kolejowy Andrzej Rybicki, córka Ewa Stanisława, robotnik Teofil Dejowski, córka Lucja, robotnik Piotr Cupa córka Stefania Teresa, czeladnik kowalski Paweł Kosidowski, syn Edmund.

Zgon: Elżbieta Warmowska urodzona Róża w wieku 47 lat z Nad Dworca 6.

Z KINA.

OSTRZEŻENIE!

Dyrekcja kina Nowości zrzeka się wszelkiej odpowiedzialności za zawód, jaki spotka tych wszystkich, którzy przepuszczają okazję zobaczenia czarnego filmu **śpiwno - dźwiękowego pt. ROMANS NAD RIO GRANDE** który wyświetlany będzie **DZIŚ w poniedziałek nieodwołalnie po raz ostatni!** Każda osoba która wykupi jeden normalny bilet ma prawo w dniu tym wprowadzić drugą osobę gratis!

Ze swej strony naprawdę film ten polecamy i szkoda by była wielka, gdyby ktoś ominął okazję.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet odbędzie się w środę dnia 2 grudnia br. o godz. 8-iej wieczorem w lokalu p. Węsierskiego ul. Batorego 1. O liczny udział członkiń jak i sympatyków zaprasza Zarząd.

Towarzystwo Powstańców i Wojaków im. Gen. Józefa Hallera. — Zebranie miesięczne odbędzie się w środę dn. 2 grudnia br. punkt. o godz. 19-tej w lokalu p. K. Seydy. Na porządku obrad m. in. wykład drh. mjr. Nieboraka. Zarząd.

Tow. Mężczyzn Katolików pod opieką św. Wojciecha parafii chojnickiej odbędzie się zebranie miesięczne w poniedziałek dnia 30 b. o godz. 8 wiecz. w salce Konsumu Urzęd. O liczny udział członków i sympatyków prosi Zarząd.

Związek Podoficerów Rerezwy Koło Chojnice. Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 1 grudnia br. (wtorek) o godz. 20-tej w lokalu kol. Staw. Rinka, Rynek nr. 6. Uprasza się o liczny udział członków jak i kandydatów którzy mają zamiar wstąpić do Koła. Zarząd.

Zebranie Tow. Pań św. Wincentego a Paulo odbędzie się dopiero w środę dnia 2. grudnia 1931 r. Zarząd.

Baczność! Pokój

Przybyłem jako **stroiciel fortepianów** Zgłoszenia przyjmuje eksp. „Dziennika Pomorskiego“.

Kiewicz, fachowiec fortepianów.

Dobrze! umebłowany pokój w centrum miasta zaraz do wynajęcia Cdzie wskaże eksp. Dz. Pom.

Pierwszorzędna mąka pszenna w trzech cenach, **cukier pudrowy** poleca **Albert Ludwig.**

Sprzedam dobrze utrzymany **rower damski** Sz. Gdańska 3. ll. p. p

Częściowo umebi. pokój z wolną kuchnią od zaraz do wynajęcia. Gdzie wsk. eksp. Dz. Pom.

Mieszkanie 2 pokoje z kuchnią od 1 grudnia do wynajęcia **Fredry 4.**

Czy odnowiłeś już przedpłatę na grudzień?

NOWE CENY NASZEGO MĘSKIEGO OBUWIA.

REPARUJEMY
OBUWIE

nawet nie u nas kupione, w naszym warsztacie, urządzonym według najnowszych zdobyczy techniki.

Zi-53 Po.

~~34.90~~

29.90

Fason 9637-21

Męskie półbuty z czarnego boku ciepłego na szczególnie trwałej skórzanej podeszwie.

~~34.90~~

29.90

Fason 6637-21

Półbuty z brązowego lub czarnego boku, na skórzanej podeszwie. Elegancki i wygodny krój.

~~34.90~~

32.90

Fason 9677-21

Czarne sznurowane buty z pierwszorzędnego boku ciepłego na szczególnie trwałej skórzanej podeszwie.

Dnia 29. listopada 1931 r. o godz. 8.30 wiecz. zasnęła w Bogu zaopatrzona Sakramentami św. po długich cierpieniach moja najdroższa żona, nasza ukochana matka, córka, siostra
ś. p.

Anastazja Bruska
urodz. Gliwa

przeżywszy lat 50.

O czym donosi w ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Czapiewice, dn. 29. listopada 31 r.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 3 grudnia br. o godz. 10-tej.

Wydzierżawienie

- 1) opłat za postój targowy na targach i jarmarkach na okres roku 1932,
- 2) ślizgawki na miejskim jeziorze zakonnem na okres zimowy 1931/32,
- 3) parceli wielkości 3 mg. przy ul. Świętopełka na 6 lat, odbędzie się drogą przetargu publicznego w poniedziałek, dnia 7. grudnia r. b o godzinie 10. przedpoł. w ratuszu, pokój nr. 11.
Kaucja ad 1) w wysokości 1.000 zł. musi być złożona w gotówce.
Warunki dzierżawy są wyłożone w ratuszu, pokój nr. 11 do wglądu
Magistrat zastrzega sobie wybór oferentów.
Chojnice, dnia 26. listopada 1931 r.

Magistrat.

Posiedzenie Rady Miejskiej.

Na mocy §§ 39 i 40 ordynacji miejskiej z dnia 30. maja 1853 r. zwołuję niniejszem zwyczajne jawne posiedzenie Rady Miejskiej

na poniedziałek, dnia 7. grudnia 1931 r.
o godzinie 18-tej

w sali posiedzeń Rady Miejskiej.

Porządek obrad wywieszony jest w skrzynce ogłoszeń w ratuszu.

Chojnice, dnia 30. listopada 1931 r.

Kopicki
przewodniczący.

Szan. Publiczności miasta i okolicznych podaję do taskawej wiadomości, iż

otworzyłem przy ul. Strzeleckiej 20.

zakład krawiecki

wykonuję wszelką pracę w zakresie krawiectwa wchodzącą, także dla Wieleb. Duchowieństwa i panów wojskowych po niskich cenach.

Proszę niniejszem uprzejmie o poparcie mego przedsiębiorstwa

kreślę się z poważaniem

Jan Lella
mistrz krawiecki.

Kino Dźwiękowe - Nowości

W poniedziałek 30 bm.

o godz. 8.15 wiecz.

Tylko jeden raz — Niebywała okazja

— 2 osoby na 1 bilet —

ujrzeć mogą czarujący film śpiewno - dźwiękowy

Romans nad Rio Grande

by móc się przekonać o wartości filmu dźwiękowego i sprawnego działania aparatury dźwiękowej

Film dźwiękowy o niewidzianej dotychczas technice pięknych melodjach i pieśniach

Uwaga! 2 osoby na 1 bilet - każda osoba kupująca jeden normalny bilet ma prawo wprowadzenia osoby drugiej gratis.

Tylko dziś!

Tylko dziś!

Wszelkie Osoby rozsiewające nieprawdziwe wieści o mnie mciej narzeczonej p. Ireni Burantównie skieruję na drogę sądową
Remuald Piątkowski.

Pokój

umeblowany
zaraz lub 15. XII. do wynajęcia.

Szosa Gdańska 17.

Głowy wieprzowe
mięso drobne
i koście

poleca

Fr. Szamotulski
rzeźnictwo
Gdańska 26.

Pierwsze niespodzianki gwiazdkowe

trwały materiał na sukienki 1.95
sukienki 90 cm. szer. 1.95
Materiał na sukienki 2.35
80 cm szer. ładne desen.

czysto wełniana 4.80
popelina gatunek przedni 4.80
flanela na sukienki 1.15

Wielki wybór trykotaży po najniższych cenach.

Resztki zniżone aż do **75%**

Juljusz Schreiber, Chojnice - Rynek 17. Tel. 48.